

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 709
van **BJÖRN RZOSKA**
datum: 2 april 2019

aan **BEN WEYTS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN DIERENWELZIJN

Gewestwegen - Slimme verkeerslichten

Gewestwegen in ons land hebben vaak veel verkeer te slikken, waaronder ook veel vrachtwagens. De luchtkwaliteit is daardoor vaak slecht in woongebieden waar die grote verkeersaders door lopen.

Drukke wegen zoals de R4 en de E34 tussen Zelzate en Brugge zijn uitgerust met verkeerslichten om dwars-oversteken mogelijk te maken. Dat is noodzakelijk om het drukke verkeer op die kruispunten tijdens de spits veilig te regelen, maar in de daluren worden de verkeerslichten met de daarmee gepaard gaande stops van het verkeer veeleer als opstoppend ervaren. Het is een belangrijk evenwicht dat gemonitord moet worden. Motoren nutteloos laten draaien leidt tot onnodige luchtverontreiniging voor omwonenden. Het vele stoppen en starten van (zware) voertuigen leidt tot extra geluidsoverlast. Tegelijkertijd leiden de verkeerslichten tot snelheidsvertragingen en uiteraard tot het veilig kruisen van de kruispunten voor het verkeer vanuit de verschillende richtingen.

Slimme verkeerslichten kunnen een oplossing zijn om de doorstroming van het verkeer optimaal te regelen.

1. Kan de minister een overzicht geven van het aantal kruispunten op gewestwegen dat is uitgerust met slimme verkeerslichten waarbij de lichtenregeling afhankelijk is van het aankomend verkeer uit verschillende richtingen? Graag een onderverdeling per provincie van het aantal verkeerslichten met daarbij het totale aantal lichtengeregelde kruispunten per provincie.
2. De afgelopen jaren heeft de minister ingezet op investeringen in aanpassingen aan verkeerslichten.

Kan de minister een overzicht geven van het bedrag dat jaarlijks in de periode 2014-2018 werd geïnvesteerd specifiek voor het aanpassen van verkeerslichten op kruispunten en daarbij ook per jaar vermelden hoeveel kruispunten er met dat bedrag werden aangepakt?

3. Bestaat er een 'groene golf' tijdens de daluren op bijvoorbeeld de kruispunten op de R4 en de E34?

ANTWOORD

op vraag nr. 709 van 2 april 2019

van **BJÖRN ROSZKA**

1. Alle 1.718 lichtengeregelde kruispunten op Vlaamse gewestwegen hebben reeds een of andere vorm van detectie zodat ze flexibel kunnen inspelen op de actuele verkeersintensiteiten op het kruispunt. Op die manier kunnen o.a. groenfases verlengd worden zolang detectoren regelmatig een voertuig 'zien' naderen, en sommige groenfases overgeslagen worden als er op dat moment geen voertuig is dat behoefte heeft aan zo'n groenfase. Niet alle kruispunten zijn echter uitgerust volgens dezelfde systematiek en de detectiemiddelen werden in het verleden eerder beperkt toegepast. Binnen deze historische context zijn bijgevolg nog heel wat verbeteringen mogelijk aan de verkeerslichtenregelingen.

In 2016 is het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) daarom gestart met een specifiek actieplan om zowel de doorstroming als de veiligheid op verkeerlichtengeregelde kruispunten te verhogen door de kruispunten uit te rusten met 'slimmere' verkeerslichten die dynamischer en flexibeler inspelen op de actuele verkeerssituatie op het betreffende kruispunt. Hierbij worden meer detectiemiddelen ingezet zoals lussen, radars en drukknoppen. Door beter te monitoren welk verkeer zich waar bevindt op het kruispunt, kan beter bepaald worden welke richtingen groen moeten krijgen en welke niet en kan nauwkeuriger bepaald worden hoe lang de optimale groentijd is voor elke richting.

2. Sinds 2016 is het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) inderdaad gestart met een specifiek actieplan om zowel de verkeersveiligheid als de doorstroming op verkeerlichtengeregelde kruispunten te verhogen (zie antwoord op vraag 1).

Naast de reguliere budgetten werd vanaf 2016 een bijkomend budget van 5 miljoen euro vrijgemaakt om specifiek te investeren in slimmere verkeerslichten door meer detectiemiddelen te voorzien.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal kruispunten waarvoor een nieuwe lichtenregeling werd opgemaakt sinds 2014.

Provincie	2014	2015	2016	2017	2018
Antwerpen	126	119	106	108	179
Limburg	19	25	41	36	44
Oost-Vlaanderen	75	59	76	77	65
Vlaams-Brabant	29	39	55	62	68

West-Vlaanderen	57	57	72	104	62
Totaal	306	299	350	387	418

3. Met het realiseren van een groene golf wordt het coördineren van opeenvolgende kruispunten bedoeld, zodat een voertuig steeds groen licht krijgt. Deze regeltechniek kan echter slechts in specifieke omstandigheden toegepast worden:
- de afstand tussen de kruispunten mag niet te groot zijn. Hierbij wordt vb. +-350 m als maximum genomen bij een snelheid van 50 km/h. Bij langere afstanden vindt immers 'uitwaaiering' plaats van het peloton auto's waardoor de voertuigen die gelijktijdig vertrekken aan het ene kruispunt, te ver uit elkaar gespreid aankomen aan het volgende kruispunt. Hierdoor wordt geen efficiënt gebruik meer gemaakt van de gegeven groentijd.
 - de tussenafstand tussen de opeenvolgende kruispunten moet ongeveer gelijk zijn.
 - het verkeer uit de dwarsrichting mag niet te druk zijn, anders ontstaat er file op de dwarsrichting.

Vooraleer dit regelprincipe toe te passen, dienen de voordelen (verminderd aantal stops op de hoofdrichting) goed afgewogen te worden tegenover de nadelen (grotere verliestijd van het dwarsend auto/voetgangers/fiets-verkeer).

Op de R4 is er omwille van bovenstaande redenen geen groene golf mogelijk. Ook op de E34 bestaat er geen dergelijke groene golf. Specifiek voor deze kruispunten stelt zich bijvoorbeeld het volgende probleem: indien personenwagens gemiddeld 110 km/h en vrachtwagens 75 km/h rijden en beiden bij het eerste kruispunt tegelijk door groen rijden, dan bedraagt 3 km verderop, hun tijdsverschil 46 seconden. Het is niet mogelijk om over een dergelijk grote afstand een effectieve groene golf te ontwerpen voor zowel personenwagens als vrachtwagens.

Voor beide wegen (R4 en E34) wordt momenteel trouwens werk gemaakt van een ombouw zonder gelijkvloerse kruisingen.